

**ΕΝΩΤΙΚΗ
ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

Ένοχος ό,τι κι αν αποφασίσει

Οι υπάλληλοι των ΥΔΟΜ ως «αυτοφωράκηδες» μιας Πολιτείας που αποφεύγει να αναλάβει την ευθύνη

Μέσα στις αναδημοσιεύσεις για την απειλητική επιστολή στη διευθύντρια της ΥΔΟΜ Καλαμάτας, ένα σχόλιο συμπυκνώνει με εντυπωσιακή σαφήνεια το αδιέξοδο στο οποίο έχουν περιέλθει οι υπηρεσίες δόμησης.

Η παραπομπή στον εισαγγελέα είναι ό,τι καλύτερο έχει γίνει μέχρι σήμερα για το θέμα!
Γιατί;

Διότι είτε θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι ορθώς και νομίμως εκδίδονται οι άδειες εκτός σχεδίου, άρα στον εισαγγελέα πρέπει να οδηγηθούν όσες ΥΔΟΜ δεν εκδίδουν άδειες, είτε το αντίθετο.

«Η παραπομπή στον εισαγγελέα είναι ό,τι καλύτερο έχει γίνει μέχρι σήμερα για το θέμα! Διότι είτε θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι ορθώς και νομίμως εκδίδονται οι άδειες εκτός σχεδίου, άρα στον εισαγγελέα πρέπει να οδηγηθούν όσες ΥΔΟΜ δεν εκδίδουν άδειες, είτε το αντίθετο».

Ο υπάλληλος της ΥΔΟΜ είναι ένοχος ό,τι κι αν αποφασίσει.

Αν υπογράψει, κινδυνεύει να ελεγχθεί για την υπογραφή του.

Αν αρνηθεί, κατηγορείται ότι στερεί από τον πολίτη ένα νόμιμο δικαίωμα.

Αν ζητήσει διευκρινίσεις, περιμένει απάντηση που δεν έρχεται.

Αν επιμένει στην κρίση του, γίνεται προσωπικός στόχος.

Ένας νόμος, πολλές ερμηνείες, κανένας υπεύθυνος

Η εκτός σχεδίου δόμηση αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό πεδίο αυτής της αντιπαράθεσης, αλλά όχι το μοναδικό.

Με την απόφαση 176/2023 η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε ότι η οικοδομησιμότητα γηπέδου εκτός σχεδίου προϋποθέτει, υπό τους όρους που εξετάζει η απόφαση, πρόσωπο σε νομίμως υφιστάμενη κοινόχρηστη οδό, με έρεισμα το άρθρο 24 του Συντάγματος και την ανάγκη οργανωμένου πολεοδομικού σχεδιασμού.

Έκτοτε, το ΥΠΕΝ με εξαίρεση κάποιες θριαμβευτικές εξαγγελίες σωπαίνει, ενώ οι υποθέσεις εξακολουθούν να καταλήγουν στα γραφεία των ΥΔΟΜ, με τις ερμηνείες των αρμόδιων υπηρεσιών, ακόμη και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, να μην συμπίπτουν πάντοτε.

Ανάλογη αναστάτωση είχαν προκαλέσει και οι δικαστικές αποφάσεις για ευνοϊκές πολεοδομικές ρυθμίσεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού, με άμεσες συνέπειες για άδειες και επενδύσεις.

Και στις δύο περιπτώσεις, το βάρος των νομοθετικών επιλογών μεταφέρεται στον υπάλληλο, ο οποίος **καλείται να εφαρμόσει τον κανόνα**, να σταθμίσει τη νομολογία και να αποφανθεί για τον συγκεκριμένο φάκελο, **χωρίς να διαθέτει την εξουσία να νομοθετήσει, να άρει τις αντιφάσεις των διατάξεων ή να επιβάλει ενιαία ερμηνεία σε όλη την επικράτεια**.

Η πολεοδομική νομοθεσία έχει καταστεί ένα παλίμψηστο διατάξεων, εξαιρέσεων και μεταβατικών ρυθμίσεων, στο οποίο κάθε κανόνας φαίνεται παρακάμψιμος και κάθε απαίτηση προσδοκά να δικαιωθεί αν ασκηθεί επαρκής πίεση. Η νομιμότητα μετατρέπεται έτσι σε αντικείμενο διαπραγμάτευσης, και μάλιστα σε ένα πεδίο όπου η αξία της γης εξαρτάται άμεσα από την ερμηνεία που θα επικρατήσει.

Η επίκληση του εισαγγελικού ελέγχου δεν υποκαθιστά τη νομοθέτηση. Ο εισαγγελέας διερευνά ενδεχόμενα αδικήματα, χωρίς να διορθώνει τη νομοθεσία, να εξασφαλίζει ενιαία διοικητική πρακτική ή να αναλαμβάνει την ευθύνη της πολεοδομικής πολιτικής. Το ΥΠΕΝ οφείλει να εξηγήσει τι εμποδίζει την αποσαφήνιση των εκκρεμών ζητημάτων, ποιες λύσεις εξετάστηκαν και ποια είναι τα συνταγματικά όρια της παρέμβασής του.

Οι αυτοφωράκηδες της νομιμότητας

Σε όλο αυτό το πλαίσιο, **οι εργαζόμενοι στις ΥΔΟΜ λειτουργούν ως «αυτοφωράκηδες» μιας διοίκησης που μεταφέρει προς τα κάτω το βάρος των δικών της εκκρεμοτήτων** αποδίδοντάς τους τον προσχηματικό έλεγχο μιας νομιμότητας που, στην πράξη, δεν υπάρχει πραγματική βούληση να επιβληθεί, αλλά και ως τα πρόσωπα που καλούνται να δώσουν εξηγήσεις, να αντιμετωπίσουν την οργή των πολιτών και να υπερασπιστούν αποφάσεις για τις οποίες δεν έχουν διαμορφώσει ούτε το νομοθετικό πλαίσιο ούτε τις διοικητικές συνθήκες.

Το πιο εύγλωττο παράδειγμα είναι η πρόβλεψη του ν. 4495/2017, για δειγματοληπτικό έλεγχο σε ποσοστό 30% των αδειών που εκδίδονται χωρίς έλεγχο από τις ΥΔΟΜ, αποκλειστικά με ευθύνη του ιδιώτη μηχανικού. Η εφαρμογή της σχετικής διαδικασίας συνδέεται με κανονιστική πράξη που πρέπει να καθορίζει τον τρόπο διενέργειας των ελέγχων. Η προβλεπόμενη υπουργική απόφαση δεν εκδόθηκε ποτέ εδώ και 9 χρόνια και ο έλεγχος παραμένει κενό γράμμα.

Το κράτος θεσπίζει ένα σύστημα, χωρίς να ολοκληρώνει τις διαδικασίες που απαιτούνται για να λειτουργήσει, ενώ η ευθύνη της νομιμότητας εξακολουθεί να προσωποποιείται στον υπάλληλο της ΥΔΟΜ. Ακριβώς όπως και **η κοινωνική δυσaráσκεια για την πολεοδομική**

πολιτική που σταματά στο γκισέ, μέσα από ένα μηχανισμό που βασίζεται στην ορατότητα του υπαλλήλου που έχει πρόσωπο, όνομα και υπογραφή, ενώ το κενό του νόμου παραμένει αόρατο και στην εικόνα της διακριτικής ευχέρειας, την εντύπωση ότι η άρνηση αποτελεί προσωπική επιλογή ενώ η αβεβαιότητα του πλαισίου και οι δυσκολίες ερμηνείας του δεν είναι ορατές στον πολίτη. Ορατό είναι το αποτέλεσμα που τον αφορά άμεσα.

Έτσι, η δυσaráσκεια για ένα εξ' αρχής δυσλειτουργικό σύστημα μετατρέπεται σε αντιπαράθεση με τον υπάλληλο που καλείται να το εφαρμόσει. Η πίεση διοχετεύεται προς εκείνον που έχει την ευθύνη να αποφασίσει, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να θεραπεύσει τις αιτίες του προβλήματος.

Τα περιστατικά δεν είναι μεμονωμένες εξαιρέσεις

- Η απειλητική επιστολή προς τη διευθύντρια της **ΥΔΟΜ Καλαμάτας** τον **Οκτώβριο του 2026**, με αναφορές στη ζωή της ίδιας και των εργαζομένων της υπηρεσίας, συνδέθηκε με υποθέσεις οικοδομικών αδειών στη Δυτική Μάνη και με το ζήτημα της δόμησης σε εκτός σχεδίου περιοχές.
- **Τον Μάιο του 2025, στα Χανιά**, εργαζόμενος της ΥΔΟΜ και ο αρμόδιος αντιδήμαρχος δέχθηκαν επίθεση μέσα στην υπηρεσία, μετά από έλεγχο σε οικοδομή στο Μαραθί και διακοπή εργασιών λόγω παράνομης κατασκευής τοιχίου που καταλάμβανε τμήμα της παραλίας. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, ένας από τους εμπλεκόμενους πέταξε μεταλλικό θερμός στον υπάλληλο και επέστρεψε κρατώντας ξύλο.
- Τον **Ιανουάριο του 2025**, εργαζόμενοι στην **ΥΔΟΜ Ήλιδας** αντιμετώπισαν απειλές και εκβιαστικές πιέσεις με αγωγές και υπέρογκες αξιώσεις αποζημίωσης, επειδή δεν υπέγραφαν άδεια που θεωρούσαν αντίθετη στη νομοθεσία.
- Τον **Μάιο του 2025**, στον **Τύρναβο**, κτηνοτρόφος επιτέθηκε με γκλίτσα σε πρόεδρο τοπικής κοινότητας και υπαλλήλους της υπηρεσίας δόμησης κατά τη διάρκεια αυτοψίας για καταπάτηση δημοτικής έκτασης.
- Τον **Οκτώβριο του 2022**, δύο υπάλληλοι στην **Πολεοδομία Παλλήνης** δέχθηκαν επίθεση με επικίνδυνο υγρό στο πρόσωπο και στα μάτια από άτομο στο οποίο είχε επιβληθεί πρόστιμο για πολεοδομική παράβαση. Μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο.
- Τον **Ιούλιο του 2018**, ο μοναδικός μηχανικός της **Πολεοδομίας Θήρας** δέχθηκε επίθεση από αγνώστους και νοσηλεύτηκε, έπειτα από προηγούμενες απειλές που φέρεται να συνδέονταν με υπόθεση οικοδομικής άδειας.
- Τον **Νοέμβριο του 2012, στη Ρόδο**, υπάλληλος της **Πολεοδομίας**, κατά τον έλεγχο καταγγελίας για αυθαίρετες κατασκευές, κατήγγειλε ότι δέχθηκε επανειλημμένες απειλές θανάτου και απόπειρα χτυπήματος με καρέκλα από τον ελεγχόμενο, ο οποίος ήταν επίσης

δημοτικός υπάλληλος. Η επίθεση αποτράπηκε από παρευρισκομένους και ακολούθησε μήνυση και προκαταρκτική εξέταση.

- Τον **Ιούνιο του 2022, στην ΥΔΟΜ Τυρνάβου**, εργαζόμενος ξυλοκοπήθηκε μέσα στο γραφείο του από πολίτη, εξαιτίας καθυστέρησης στην έκδοση οικοδομικής άδειας, και μεταφέρθηκε στο Κέντρο Υγείας. Την επίθεση κατήγγειλε επίσημα η ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ.
- Τον **Ιούλιο του 2018, στη Νάξο**, αρχιτέκτονας μηχανικός της ΥΔΟΜ δέχθηκε σωματική επίθεση από ιδιώτη μηχανικό της Πάρου κατά τη συνεδρίαση επιτροπής ελέγχου αυθαιρέτων, παρουσία εργαζομένων και πολιτών. Το περιστατικό καταγγέλθηκε από τον Σύλλογο Εργαζομένων του Δήμου, ενώ η εργαζόμενη προσέφυγε στη Δικαιοσύνη.
- Τον **Ιούλιο του 2018, στην Πολεοδομία Μαρκοπούλου**, πολίτης χτύπησε υπάλληλο της υπηρεσίας με καρέκλα, κατά τη διάρκεια της εξυπηρέτησής του. Ο τραυματίας μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο και, σύμφωνα με το δημοσίευμα, χρειάστηκε περίπου δεκαπέντε ημέρες ανάρρωσης.
- Τον **Φεβρουάριο του 2017, στην ίδια Πολεοδομία Μαρκοπούλου**, υπάλληλος δέχθηκε άγρια σωματική επίθεση από αγνώστους κουκουλοφόρους, έξω από τον εργασιακό του χώρο, και νοσηλεύτηκε με βαριά τραύματα στο Νοσοκομείο «Γ. Γεννηματάς». Το περιστατικό καταδίκασαν με επίσημες ανακοινώσεις ο Δήμος και ο Σύλλογος Εργαζομένων.
- Τον **Απρίλιο του 2017, στη Ρόδο**, ο Σύλλογος Εργαζομένων του Δήμου κατήγγειλε στοχευμένη φθορά στο αυτοκίνητο υπαλλήλου του Τμήματος Ελέγχου Κατασκευών της Πολεοδομίας, με χρήση καυστικού υγρού. Στην ίδια ανακοίνωση επισημαίνεται ότι οι υπάλληλοι του τμήματος αντιμετώπιζαν επανειλημμένα λεκτικές απειλές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- Το **2003, στην Καλαμάτα**, το ΤΕΕ Πελοποννήσου κατήγγειλε περιστατικό χειροδικίας σε βάρος υπαλλήλου της Πολεοδομίας. Στην ίδια καταγγελία καταγράφεται ότι κατά τη διάρκεια αυτοψίας γυναίκας μηχανικού για αυθαίρετη κατασκευή, εμφανίστηκε καραμπίνα.
- **Την ίδια περίοδο, στη Μάνη**, μηχανικός δέχθηκε σοβαρή λεκτική επίθεση κατά την καταγραφή αυθαιρέτου. Σύμφωνα με το ΤΕΕ, προσέφυγε στο πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα ζητώντας συνδρομή, χωρίς ανταπόκριση. Το ΤΕΕ κατήγγειλε επίσης δύο περιπτώσεις έντονης εξύβρισης υπαλλήλων μέσα στα γραφεία της Πολεοδομίας, χωρίς να κληθεί η Αστυνομία από τους προϊσταμένους.

Σε όλες τις περιπτώσεις επαναλήφθηκε το ίδιο τελετουργικό: καταδίκες από δήμους, ΤΕΕ και σωματεία, και καμία αλλαγή στις συνθήκες που γεννούν τη σύγκρουση.

Μάλιστα, ήδη το 2003, το ΤΕΕ ζητούσε νομική κάλυψη, αστυνομική προστασία και παρέμβαση των εισαγγελικών αρχών. Παράλληλα επέκρινε την πολιτική νομιμοποίησης αυθαιρέτων,

επισημαίνοντας την αντίφαση να κινδυνεύουν οι υπάλληλοι επιβάλλοντας πρόστιμα που η ίδια η Πολιτεία ενδέχεται αργότερα να χαρίσει.

Και όσα φτάνουν στη δημοσιότητα δεν αποτυπώνουν το σύνολο της πραγματικότητας. Οι απειλές, οι εκφοβισμοί, οι πιέσεις και οι καθημερινές συγκρούσεις δεν καταλήγουν όλες στο αστυνομικό δελτίο. **Σχεδόν κάθε υπάλληλος ΥΔΟΜ έχει να διηγηθεί μια ανάλογη ιστορία φόβου.**

Η βία δεν αποτελεί αναπόφευκτη συνέπεια της διοικητικής διαφωνίας και δεν δικαιολογείται από καμία δυσλειτουργία του κράτους. Η συστηματική έκθεση των υπαλλήλων, όμως, σε συνθήκες θεσμικής αβεβαιότητας και κοινωνικής πίεσης δημιουργεί ένα περιβάλλον στο οποίο **επιβαρύνεται η εργασία, η υγεία και η προσωπική ζωή τους χωρίς καμία μέριμνα για την προστασία τους.**

Η προσωπική ευθύνη και η αδράνεια της Πολιτείας

Η ανάδειξη των συστημικών προβλημάτων δεν απαλλάσσει τους υπαλλήλους από την προσωπική τους ευθύνη. Η διαφθορά, η αυθαιρεσία και η παράβαση καθήκοντος πρέπει να ελέγχονται και να τιμωρούνται όταν αποδεικνύονται. Η επίκληση των δυσκολιών του συστήματος δεν μπορεί να λειτουργεί ως γενική δικαιολογία για κάθε υπηρεσιακή απόφαση.

Η προσωπική ευθύνη, όμως, πρέπει να εξετάζεται με βάση τα πραγματικά δεδομένα κάθε υπόθεσης, τις αρμοδιότητες του υπαλλήλου και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Δεν μπορεί να υποκαθιστά την ευθύνη της διοίκησης για τη σαφήνεια των κανόνων, την οργάνωση των υπηρεσιών και την ολοκλήρωση των διαδικασιών που η ίδια έχει θεσπίσει.

Η προστασία της νομιμότητας απαιτεί κανόνες που μπορούν να εφαρμοστούν, διοίκηση που αναλαμβάνει τις ευθύνες της και ελεγκτικούς μηχανισμούς που λειτουργούν στην πράξη. Απαιτεί επίσης υπαλλήλους που ελέγχονται για τις πράξεις τους, αλλά προστατεύονται όταν ασκούν νόμιμα τα καθήκοντά τους.

Μέχρι να υπάρξουν αυτές οι προϋποθέσεις, οι εργαζόμενοι στις ΥΔΟΜ θα εξακολουθούν να καλούνται να λύσουν, με την προσωπική τους υπογραφή, προβλήματα που δεν έχουν τη θεσμική εξουσία να επιλύσουν κουβαλώντας το βάρος των αντιφάσεων μιας πολιτικής που τις υπερβαίνει.